

Lausunto

29.04.2026

Asia: VN/9807/2026

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2027

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot ehdotettaviin muutoksiin

Tekniset muutokset ovat riippuvaisia järjestelmätoimittajasta. Pakollisuusmuutosten osalta HHTPP-raportoinnissa todetaan, että nykyisestä järjestelmästäme ei ole tällä hetkellä mahdollista tuottaa vaadittuja tietoja suoraan. Tarvittavat muutokset edellyttävät järjestelmätoimittajan toteutusta. Koska raportointiin liittyvät tietosisällöt voivat koostua lukuisista riveistä ja laajoista kokonaisuuksista, muutosten toteutus voi muodostua työlääksi ja siten myös kustannuksiltaan merkittäväksi.

Palveluluokitus HHTPP

Kommentit muutoksiin

HHTPP-raportointikokonaisuuden hyvinvointialuehallintoa koskevien sektoritietojen osalta todetaan, että varsinainen tekninen toteutus on järjestelmätoimittajan vastuulla. Organisaatiollamme on kuitenkin valmiudet kyseisen kokonaisuuden käyttöönottoon ja hyödyntämiseen. Tarvittavat kumppanikoodit ovat olemassa, ja niiden avulla sektorikohtainen kiinnitys on mahdollista toteuttaa.

Investointisuunnitelma HHIS

Yleiset kommentit muutoksiin ja aikataulumuutokseen (31.12 -> 31.5.)

Investointisuunnitelmapohjan laatiminen on meillä tällä hetkellä täysin manuaalinen prosessi. Tällä hetkellä ei ole tietoa siitä, onko järjestelmätoimittajan toimesta tulossa tähän muutoksia. Mahdollinen tekninen toteutus on riippuvainen järjestelmätoimittajasta, joten asia vaatii erillistä selvittelyä. Mikäli toteutus on mahdollinen, siitä aiheutuu todennäköisesti myös lisäkustannuksia.

Uusien palveluryhmien lisääminen onnistuu meidän osaltamme.

Esitys siirtää hyvinvointialueiden investointisuunnitelmien toimittamisen määräaika edellisen kalenterivuoden lopusta toukokuun loppuun olisi parannus nykytilanteeseen, mutta ei optimaalinen tilanne. Hyvinvointialueiden valtuustojen on hyväksyttävä edellisen vuoden tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä, tähän liittyen aluevaltuustot kokoontuvat yleensä kesäkuun alussa, eikä investointisuunnitelman käsittely samassa kokouksessa olisi mahdollista. Näin ollen optimaalisempi aika investointisuunnitelmien toimittamiselle olisi esimerkiksi kesäkuun puoliväliin mennessä. Tällöin investointisuunnitelman ja lainanottovaltuuspäätöksen yhteensovittamiselle ja poliittiselle päätöksenteolle, joka kestää noin kuukauden (lautakunta -> aluehallitus -> aluevaltuusto), jäisi riittävästi aikaa.

Kommentit taulukkoon hs-t01: vastausvaihtoehtojen rajausta ja palveluryhmittely

Kommentit

-

Kommentit taulukkoon hs-t02: täydentävät tiedot ja tekstiosan erillisraportoinnista luopuminen

Kommentit

-

Kommentit taulukkoon hs-t03: pitkäaikaisten hyödykkeiden luovutukset

Kommentit

-

Ostolaskujen raportointi OTI ja OTU

Yleiset kommentit ostolaskutietojen raportointiin ja ehdotettuun aikatauluun (20.pv kuukausittain)

Aikataulun toteutuminen voi osoittautua haastavaksi. Erityisesti tilanteessa, jossa aineisto on käytävä ennen toimittamista manuaalisesti läpi esimerkiksi tietosuojasyistä, käsittelytyö hidastaa prosessia merkittävästi. Aineistoa kertyy erittäin suuria määriä jo kuukausitasolla.

Sopimus- ja kilpailutuskohtaisten laskujen vaatimus lisää laskumäärää ja kustannuksia, koska hyvinvointialueet tilaavat mm. hoitotarvikkeita yhdellä tilauksella useamman sopimuksen nojalla. Hyvinvointialueilla on myös merkittävässä määrin sellaisia palveluntuottajia, joilla ei ole valmiutta toimittaa laskujaan vaaditussa muodossa, mikä johtaa joko hintojen nousuun tai mahdollisesti jopa näiden toimittajien heikentyvään asemaan palveluntuottajien joukossa, millä olisi vaikutuksia markkinoiden elinvoimaisuudelle ja julkisten hankintojen houkuttelevuudelle uudistuksen tavoitteiden vastaisesti.

Esityksessä on todettu, että vastuu toimitettujen tietojen oikeellisuudesta on tietojen toimittajalla – eli hyvinvointialueella. Hyvinvointialueilla kuukaudessakin kertyvä ostolaskudata on merkittävän kokoinen, mikä vaikeuttaa luovutettavan aineiston tarkastamista. Hyvinvointialueen ostolaskudata sisältää salassa pidettäviä tietoja, joiden manuaalinen tarkastelu ja merkitseminen velvoitteiden

mukaisesti tulee olemaan merkittävä asiatarkastusvaiheeseen kiinnittyvä lisätyövaihe. Raportoitavaksi vaadittujen tietojen yksityiskohtaisuus merkitsee väistämättä uhkaa siitä, että toimitettaviin aineistoihin sisältyy niihin kuulumattomia salassa pidettäviä ja arkaluonteisia tietoja esim. tuoterivitieto sote-palvelun vastaanottajasta.

Pidämme ostolaskujen tuoterivitietojen toimittamista osana ostolaskuaineistoa liian raskaana vaatimuksena tietovarannon tavoitteisiin nähden erityisesti, koska ko. tieto on tarkoitus lähtökohtaisesti salata. Tuoterivitasolla raportoitavien tietojen käyttötarkoitus ja hyödyt jäävät esityksessä epäselviksi aiheutuvaan työmäärään nähden. Ostoreskontratietojen toimittaminen esimerkiksi laskun perusteella tehtyjen tiliöintirivien tasolla tuoterivitietojen sijasta olisi tarkoituksenmukaisempi vaihtoehto sekä arkaluonteisten tietojen käsittelyn että hallinnollisen työn määrän osalta palvelun kuitenkin tietovarannon käyttötarkoitusta.

Ostolaskujen sisältövaatimukset aiheuttavat muutuskustannuksia ja pysyvää olennaista lisätyötä paitsi raportointivelvollisille hankintayksiköille myös laskujen toimittajille. Lisätyön ja järjestelmämuutosten määrän sekä niistä aiheutuvien kustannusten arviointi on tässä vaiheessa haastavaa, koska useat taksonomiaan liittyvät keskeiset kysymykset ovat vielä avoinna. Työmäärä on isompi alkuvaiheessa, ja osittain resurssitarve jatkuu myös tämän jälkeen jatkuvana työnä.

Muihin kysymyksiin: kts. yleiset kommentit

Kommentit solutasoihin tietosisältöihin: onko tiedot toimitettavissa, mitä haasteita tiedon toimittamisessa voi olla (yksilöi solut joissa haasteita)

Kommentit

-

Henkilötiedot ja välillisen paljastumisen riski: kuinka tunnistatte ja rajaatte pois ne tiedot, joita ei tule raportoida.

Kommentit

-

Arvioi asetuksella annettavan tietosisällön toimittamisen kustannuksia (perustamiskustannukset ja vuosittaiset pysyvät kustannukset)

Kommentit

-

